

Veckobladet

Ett resultat av mötet den 4.12 om VB:s framtid ser ni genast: bilden på omslaget. Mötet tyckte nämligen att många nummer har haft alltför kompakta textsjok på sistone och efterlyste lite fler illustrationer. Om vad diskussionen i övrigt handlade om och utmynnade i kan ni läsa på sidan 3.

Nästa nummer är det sista för året och bidrag är extra välkomna. Skriv en personlig betraktelse över det politiska (kulturella, ekonomiska, ekologiska ...) året 2002! Recensera en aktuell bok med Lundaanknytning (det finns t.ex. ett par deckare)! Eller fatta tuschpennan!

Uppdragsnytt

I VB nr 35 berättades om vilka vänsterpartiets medlemsmöte hade nominerat till ett stort antal kommunala uppdrag i Lund. Bland annat hade Gunnar Sandin placerats som vice ordförande i kommunrevisionen förutom att han behöll sitt tidigare styrelseuppdrag i det kommunala parkeringsbolaget. Det visade sej emellertid att detta inte var någon lyckad kombination. Principiellt bör kommunrevisionens medlemmar inte ha några band till de kommunala organ som ska granskas. Gunnar väljer i detta läge att stanna i p-bolaget. Anna-Klara Arvidsson går upp från ordinarie medlem av revisionen till vice ordförande medan vänsterpartiets andra plats tills vidare blir vakant.

I regionen har Carlos Gonzales avsagt sej uppdraget som regionfullmäktig eftersom han även kom (kryssades) in i Malmö stadsfullmäktige och tycker att det räcker med ett uppdrag. Ordinarie ledamot i hans ställe blir Roland Nilsson, en erfaren kamrat som anses bli en förstärkning.

EU-demo

Några ur Röda Kapellet reser på lördag in till Köpenhamn och förstärker Röde Horn i orkestern framför den demonstration som samlas på Enghave Plads kl. 13.30. Det går ett lämpligt direktåg från Lund C 11.54. Rekommenderas!

Menander

Det har nu gått tre veckor sen Menander-redaktionen sa nej till ett inlägg därför att "tidningen var under utgivning". Men den som väntar på något gott ...

Lars Ohlsson (v), ordförande i Lundafastigheter: Skolorna får rättvisare hyra

– De äldre skolorna i kommunen är byggda med korridorer och klassrum och är inte så bra anpassade till den nuvarande pedagogiken. Det innebär bland annat att många skolor får betala hyra för utrymmen som de inte använder, och det är det begripligt att de är missnöjda med. Nu pågår det emellertid en utredning som ska ge rättvisare hyror. Den kan jag dock inte ge vänsterpartiet äran för, eftersom politikerna i Lundafastigheter är sams om det mesta. Det råder en allmänt bra stämning i styrelsen.

Lars Ohlsson, 60 år och byggnadsingenjör, värvades till 1995 till partiet av Karin Svensson Smith. Hon hade noterat hans engagemang i Lundavind, landets första kooperativa vindkraftsförening, och föreslog honom att bli partiets ersättare i det kommunala energibolaget. Där sitter han fortfarande, nu som ordinarie ledamot. Men i Lundafastigheter är han alltså ordförande från och med nästa år.

Uppskattad personalkontakt

– Jag kom in i Lundafastigheters styrelse som andre vice ordförande för tre år sen, efter Mari Jyrinki Fransson som skulle ha barn. Jag har alltså lite erfarenhet av verksamheten. Hur mycket den nya rollen kommer att kräva vet jag inte än. Utöver styrelse- och AU-möten blir det förstås en del direkta kontakter med de ledande tjänstemännen. Hittills har jag varit och presenterat mej på förvaltningen och hos hantverkarna, ska träffa städpersonalen i januari. Mina besök har uppskattats, sådant har inte varit vanligt och politikerna är anonyma för många.

– Min erfarenhet är att det är lätt att samarbeta med tjänstemännen

på förvaltningen. De har inte beklagat sej över politikernas klåfingrighet när det gäller formuleringar i skrivelser och annat. Och det råder alltså inga större motsättningar mellan de politiska partierna och blocken. Det största tvisteämnet under den gångna perioden gällde mark på Mariédalsområdet vid Södra vägen där vänstersidan ville ha in hyresbostäder.

Ny förvaltningsbyggnad?

Lundafastigheter har att förse de kommunala verksamheterna med lokaler. Skolornas hyror har varit det utåt mest uppmärksammade ämnet. Lars Ohlsson välkomnar de nya principer för hyressättningen som är på väg men menar att det nuvarande systemet har fyllt ett av sina syften, att få skolorna att hålla med utrymmena.

– Sen skulle jag vilja att Lundafastigheter fick större ansvar för fastighetsskötsel och uppvärmning. Vi har ju expertis. Skolpersonalen bör koncentrera sej på det som den är bra på, att undervisa.

De demografiska växlingarna kan vara svåra att parera. Det uppstår födelsepucklar som sen vandrar uppåt i systemet. Just nu ska Vipeholmsgymnasiet byggas ut för att rymma fler elever, men annars

handlar det mest om renoveringar på skolsidan.

Det största nybyggnadsprojektet gäller annars en gemensam byggnad för en rad förvaltningar som nu bor kringspritt. Det diskuteras ett par tomter i närheten av järnvägsstationen som skulle vara lämpliga. Det är dock ett stort projekt och oklart om det kan bli klart under valperioden.

Bergvärme och vindkraft

Lars Ohlsson är alltså kvar i energibolaget. Där går affärerna bra med dagens höga elpris, som ju väntas bli ännu högre senare i vinter, och det har lönat sej att dra igång bolagets eget naturgasdrivna verk. Det har som bekant inte alltid gått bra för bolaget.

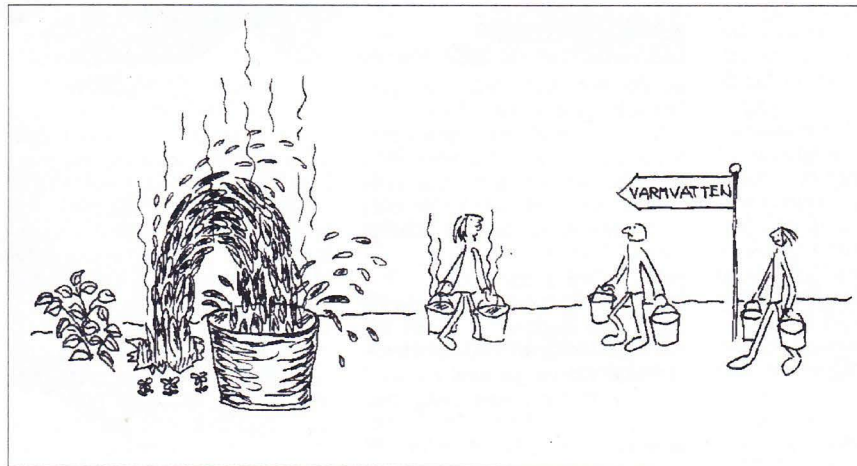
– Ledningen blev helt fartblind av den fria elmarknaden, förklarar Lars, och det blev dyra lärpengar.

I vår får Lund förhoppningsvis ett nytt energitillskott i form av geotermi. Ett riskprojekt, medger Lars, och just nu kämpar borren med hårda berglager. Men lyckas det så vinner miljön.

Det är samma miljöengagemang som gör att Lars Ohlsson fortfarande är aktiv i Lundavind, en verksamhet som också går med vinst numera. Han tror på vindkraften och tycker att aggregaten ska läggas där det blåser mest, alltså ute till havs, vilket inte gillas av alla utmed den skånska sydkusten.

– Grundsynen bestämmer ens inställning, säger Lars. Själv tycker jag att vindkraftverken är vackra.

Gr

Lund ska, som Lars Ohlsson berättar, få geotermi, det vill säga hetvatten från underjorden. Det blir andra gången. Knitte Stenlund gjorde teckningen i samband med det första projektet.

Att hantera besvikelser

Jag minns vpk Lunds valvaka 1976. Partiet ökade och inte minst gick det bra i Lund med två nya kommunala mandat. Vår lokala valrörelse, där jag jobbat hårt, hade varit mycket lokalt inriktad. Med mitt dåförtiden snäva partiperspektiv blev jag jätteglad när siffrorna meddelades. Men fann till min bestörtning att de flesta var nedslagna, ja rent ledsna. Varför?

– Fattar du inte? Det blir ju borgerlig regering. Vad betyder då ett par mandat i Lund?

Två synsätt

Drar mej detta till minnes när jag läser inledningen till vänsterns partistyrelses utvärdering av valet i höstas. Där pekas på reaktionen "röda laget vann", glädjen över att en borgerlig regeringsbildning stoppades, i motsats till hur det har varit i en rad europeiska länder. Den stämningen var ju också förhärskande på vänsterpartiets valvaka i Lund. En stor vänsterförlust, visst, men "vänster"regeringen satt ju kvar.

Partistyrelsen menar att detta är ett giltigt förhållningssätt, men att det finns ett annat som är lika relevant, nämligen det faktum att vänsterpartiet förlorade nästan var tredje väljare från 1998. "Vänsterpartiet måste erkänna att vi lidit ett nederlag i valet 2002, både i förhållande till våra egna förväntningar och objektiva förutsättningar."

Hur de "objektiva förutsättningar" såg ut kan diskuteras. Men oavsett den kritik som kan riktas mot utvärderingen är det bra att den finns och kan bli utgångspunkt för en debatt. I Lund har ju den avgående valkommittén inte gjort tillstymmelse till motsvarande analys, trots att det finns ett antal professionella samhällsvetare i lokalorganisationen och trots att det fanns en valombudsman anställd två veckor över valet vilket aldrig har hänt tidigare – ändå kunde lokala valanalyser göras förr.

Personlighetens roll i politiken

Allt var inte tillbakagång. Rapporten pekar på partiets remarkabla framgångar i några kommunalval. Främst naturligtvis den hisnande siffran 53,9 procent (+9,5) i Fagersta och ökningarna eller trots minskning förtäta högar röstetal på andra håll i rost- eller bångbältet: Degerfors, Laxå, Norberg. Längst i norr gick det allmänt dåligt (Lars Törnsmans Norrbottensparti tog många av "våra" röster) men Pajala är ett undantag och vi har fortfarande över 30 procent i Arjeplog.

Här finns en motsägelse som utvärderingen inte lyckas lösa. Den anför längre fram som en orsak till partiets förluster att det inte tillräckligt betonade de traditionella klassfrågorna: A-kassa, arbetsrätt etc. Men succékommunerna är just

sådana där väljarkåren domineras av en högst traditionell arbetarklass. Arbetslösheten är hög vilket borde göra A-kassan till en central fråga. Man nöjer sej med att peka på starka förgrundsgestalter som Stig Henriksson (Fagersta), Kent Persson (Norberg) och Albert Lestander (Arjeplog) – man kunde ha tillagt Peder Petersen (Degerfors). Men personlighetens roll ropar på en fortsatt analys. Man kanske borde göra ett nytryck av Plechanovs gamla skrift i ämnet.

Det kan tillfogas v-politiken i kommunerna med de bästa resultaten långt mer har präglats av resultat än av plakat. Och att framgångarna kommit trots att resultaten varit måttliga, givet det svåra näringspolitiska läget för de flesta av dessa kommuner.

Faktoranalys behövs

"Det är anmärkningsvärt att vänsterpartiet har förlorat en mindre andel av sina väljare i storstadsområden och ändå noterat en så kraftig tillbakagång i hela landet", skriver partistyrelsen vidare. Detta mot bakgrund av partiet tappade blott måttliga 1,1 och 1,6 procent i Stockholm respektive Göteborg och faktiskt ökade 0,7 procent i Malmö. Men den förklaringen är nog svår att finna utan en grundlig faktoranalys, och här får vi vänta SCB:s slutrapport som säkert kommer att innehålla mycket intressant

Gammal tankefigur

Rapporten går så in på vänsterns valkampanj. En slutsats som har refererats i massmedierna är att framgången 1998 med alla nya uppdrag gjorde att partikadern absorberades av parlamentariskt arbete till förfång för det utomparlamentariska. Detta stämmer inte med mina intryck från Lund, övriga Skåne och vissa andra delar av landet. Jovisst kom det mesta att kretsa kring kommunalpolitiken, men jag har verkligen inget minne av att det utomparlamentariska arbetet var vitalare under den föregående valperioden. Tycker mej själv ha en viss blick för detta eftersom min egen partipraktik är till 90 procent utomparlamentarisk. Jag misstänker att partistyrelsen inte har något belägg för sitt påstående utan bara återfaller till en populär tankefigur.

Den centrala valledningens arbete och dess eventuella brister (som ägnas ett visst utrymme) hade jag ingen insyn i och ingen egentlig åsikt om. Man kan bara konstatera att partiet aldrig har haft så stora ekonomiska resurser i en valrörelse som nu. Det gäller också regionalt i Skåne och lokalt i Lund. Ändå har vår valkampanj här i kommunen inte varit svagare sen 1960-talet, vilket väl delvis får förklaras med personlighetens (valombudsmanens) roll i historien. Ändå gick valet hyggligt. Vi har kanske överdrivit kampanjernas betydelse.

Rostbältets kommuner i Bergslagen med deras krympande, traditionella järnindustri och krympande, traditionella arbetarklass har blivit ett av vänsterpartiets allra starkaste fästen. Trots att de trängda kommunledningarna har tvingats föra en defensiv ästramningspolitik. Partistyrelsen valanalyser har ingen tillfredsställande förklaring av detta fenomen.

om den blir lika utförlig som motsvarande analys efter 1998.

Vad den analysen bland annat berättade var att vänsterpartiet i det valet hade en ovanligt hög andel väljare som bestämde sej mycket sent och som var mycket måttligt intresserade av och kunniga om politik. Den gången växte alltså våra sympatier mycket starkt de allra sista dagarna. I år var det tvärtom: flera opinionsinstitut över-skattade vår styrka med nästan 2 procentenheter i sina sista mätningar. Detta nämner inte utvärderingen. Även här vore det för mycket att begära en förklaring men frågan borde ha formulerats.

Ung vänster får beröm. Jodå, de unga utvecklade stor aktivitet och det gick hyfsat bra bland förstagångsväljarna, även om jag just i Lund noterade att 60-åringarna utträttade ett minst lika starkt fotarbete, nota bene främst i Karinkampanjen. Men det var inte självklart så lyckligt att Ung vänster hade monopol på alla skolpresentationer. Det stämde inte med önskingarna hos många skolledningar och förmodligen också många elever. De vill nämligen höra "riktiga" politiker som kan svara på frågor över ett bredare spektrum än vad man kan begära svar på av en ung aktivist.

Några små påpekanden

Jag nämnde Karinkampanjen. När det gäller personval har utvärderingen några mycket tydliga formuleringar: "För ett demokratiskt parti är det självklart att lyfta fram de företrädare som vi i demokratiska val beslutat att placera högst upp på våra listor", "Debatten riskerar att handla mer om enskilda personers för- och nackdelar än om ideologi och politiska program", och "Partistyrelsen anser att det är viktigt att partiet inte kapitulerar inför en ordning som ger kända eller förmögna partimedlemmar möjligheter som andra saknar". Även om personvalskampanjer ökar valdeltagandet och partiets röster kan priset vara för högt eftersom det skapar motsättningar i partiorganisationerna.

Detta ger anledning till några små påpekanden:

1. Vänsterväljarna har inte samma syn som partistyrelsen på personval. 30 procent utnyttjade sin möjlighet att kryssas 1998 och det torde ha varit fler i höstas. Både då och nu kryssades v-kandidater in i riksdagen. Regionalt och lokalt har jag ingen överblick men det är känt att åtskilliga bröt partiets rangordning i både landsting och kommuner, och att detta inte minst gällde invandrare. Man frestas att om partistyrelsen och väljarkåren travestera Brechts kända uttalande om regeringen och folket.

2. Vänsterpartiets officiella lista åtminstone i Skåne län södra fastställdes inte genom demokratiskt val utan genom en kupp. Motsättningar i distriktet fanns före personvalskampanjen, även om jag

erkänner att denna inte gjorde något för att mildra dem.

3. Erfarenheterna från två val visar att förmögenhet och utompolitiskt kändisskap har varit en dålig grund för personvalskampanjer. De som kryssats in har gjort det, vill jag påstå, därför att de har varit kända som dugliga politiker. Ett bra exempel är naturligtvis Lennart Beijer med hans gedigna fackliga och kommunalpolitiska bakgrund. Nya, okända kandidater har förvisso ett handikapp, men vi ska vara tacksamma för de kända och populära kandidater som vi trots allt har i partiet – se exemplet med Stig Henriksson m.fl. ovan.

4. Om vi ser till Skåne län södra så gavs både Philip Maughan och Karin Svensson Smith stort utrymme i de lokala medierna för att presentera sin ideologi och sitt program. Det var alltså med kunskap om dessa som Maughan fick 4 och Svensson Smith 18 procent av kryssen.

5. Jag väljer att inte uppfatta talet om "förmögna partimedlemmar" som en förolämpning. Jag vill bara när det gäller Karinkampanjen, där jag själv var engagerad, hänvisa till redovisningen i VB nr 32 av vilken det framgick att 58 personer hade bidragit och i genomsnitt med 835 kr var och att Karin själv tillsammans med sin man Henrik sköt till cirka 15 000.

Bästa partistyrelse! Kryssen och personvalskampanjerna har kommit för att stanna. Varför inte gilla läget och betrakta väljaren i valbåset som den kung han är?

"Talibantalet"

Som framgår av massmediernas referat kritiserar partistyrelsen (med rätta) målet att nå 20 procent och försvarar i huvudsak Gudrun Schymans "talibantal", men beklagar att jämförelsen mellan Afghanistan och Sverige gav motståndarna möjlighet att med-vetet misskreditera vänsterpartiet.

Partistyrelsen kritiserar också Gudruns kritiker inom partiet, det vill säga de som invände mot "talibantalet". Detta visar, sorgligt nog, åter hur lågt i tak det är i vänsterpartiet och hur starka ledningens "sitt still i båten!"-reflexer är. Den borde nån gång läsa Göran Greiders ledarsida i Dala-Demokraten och se hur långt man kan gå i kritik av sitt parti – och ingen (utom vissa s-pampar i Dalarna) kan väl påstå att Greider är en belastning för partiet.

Själv anser jag att det är hederligt att förlora ett val på "talibantalet" med dess djupa sanningar. Historien kommer att frikänna Gudrun!

Valplattformen

Partistyrrelsens dåliga reflexer återkommer i avsnittet om valplattformen och om "makten och ägandet":

Att partikamrater recenserade valplattformen och talade om att den är omöjlig att genomföra och att kongressen varit oansvarig bidrog inte till en bra start av valrörelsen. Partistyrelsen anser att kongressbeslut alltid måste respekteras och att efterhandskritik mot kongressbeslut bör undvikas till förmån för en mer konstruktiv diskussion om hur besluten ska användas offensivt.

Bortsett från reflexerna tycker jag att detta är att överdriva valplattformens betydelse för valresultat. Få väljare tar del av dem, och det är (säger mej en lång erfarenhet) inte heller särskilt många medlemmar som aktivt utnyttjar dem. Själv tycker jag att det var en svag plattform men att dess konfliktperspektiv var helt riktigt. Det är väl klart att vänsterpartiet inte kan vara alla till lags.

Veckobladet har en framtid

2002 har varit ett turbulent år för Veckobladet. Tidningen var länge en stände diskussionspunkt på vänsterpartiets (visserligen fåtaliga) medlemsmöten och på styrelsemöten. Redaktörernas olika orientering gjorde att numrens både utseende och innehåll skiftade starkt. Distributionen har fungerat ojämnare än på länge vilket inte bara har varit postens fel. Framför allt har skiftande besked getts om tidningens framtid och pris. Det är inte konstigt att en del läsare har hoppat av, och att vissa av dessa f.d. läsare inte känner till att tidningen fortfarande utkommer.

Nu går VB förhoppningsvis in i ett lugnare skede, och det är meningen att tidningen ska fortsätta att utkomma, inte bara under 2003. Det var utgångspunkten för mötet om VB:s framtid den 4 december.

Få experiment

Veckobladet har genom åren utvecklats till en stil och etablerat ett utseende som man inte utan vidare bör ändra på. Layouten må synas traditionell men den är lätt för amatörer att hantera. Roster höjdes visserligen på mötet för nya typsnitt som skulle signalera vitalisering och något sådant kommer kanske, men inte mycket. Invändningar re-

stes mot att vissa bidrag på sistone har satts 8/8, dvs. med särskilt liten stil, men det gemålades att detta i första hand gällde texter för finmakare som nog gjorde sej mödan att läsa.

I likhet med "riktiga" tidningar har VB i regel haft ledare. Externa ledarskribenter från vänsterpartiet och Ung vänster är inte längre aktuella. Bör då redaktionen skriva osignerade "VB-kommentarer"? Nej, var den allmänna meningen. Tidningen präglas ändå av sina ofta personligt hållna debattinlägg, och det finns inte anledning att upphöja vissa av dem till någon halvofficiell karaktär.

Tummen ner fick också förslaget att redaktionen själv skulle kopiera tidningen i stället för att låta ett tryckeri göra det. Med tanke på hur kopiatorer kan strula betvivlades det starkt att produktionen kunde garanteras och att det verkligen skulle bli billigare.

Redaktion

Vissa satsningar ska ändå göras när det gäller både hård- och mjukvara. Det kommer att underlätta arbetet för redaktionen.

Redaktionen, ja, Gunnar Sandin fortsätter tills vidare som ensam tjänstgörande redaktör. Det är en

Vår egen kraft ej hjälpa kan

Som ovan antytts skedde en stark överströmning av gamla s-väljare till vänsterpartiet dagarna före valet 1998. I år gick motsvarande ström åt andra hållet.

Mycket tyder, tvärt emot många statsvetares prognoser, på att uppdelningen mellan höger och vänster består i svensk politik. Relativt få kliver över den gränsen. Vi vet att allmänborgerliga väljare glatt byter parti men motsvarande strömmar finns även till vänster.

"Under valrörelsen framträdde socialdemokratin med en tydligare vänsterretorik än tidigare, även om politikens innehåll inte förändrats på något avgörande sätt", förklarar partistyrelsen. Av ett parti med ett marxistiskt förflutet hade jag väntat mej en mer materialistisk analys. Det har faktiskt inte bara handlat om retorik. Den socialdemokratiska regeringen har faktiskt levererat – det finns tydliga siffror på hur reallönen har ökat för vanligt folk (samtidigt som inkomstsklyftorna ökat), och många har åter "känt igen" sitt gamla s-parti. Det är en lång väg att gå in-nan vänsterpartiet kan vinna ett val helt av egen kraft, även om Fagersta antyder en väg.

Åtskilligt mer kunde sägas om partistyrrelsens valutvärdering och inte minst ur ett lokalt perspektiv. Men det får anstå till en annan gång.

Gunnar Sandin

Fler inlägg om valutvärderingen är mycket välkomna. Läs den på hemsidan www.vansterpartiet.se

svaghet eftersom innehållet riskerar att bli ensartat och tråkigt men inga andra aspiranter finns. Däremot har volontärerna blivit fler och deras insatser ska schemaläggas, och volontärer kan även vikariera som redaktör när så behövs.

Flera av medarbetarna efterlyste utbildning och sådan kommer. Det gäller dels sådana "nymodigheter" som e-post och bildskanning, dels hanteringen av layoutprogrammet (en nyare version kommer), dels skiljetecknens rätta bruk – se ett Luciferkåseri för en månad sen. Detta är kunskaper som man kan ha glädje av även i andra sammanhang, och även personer utanför redaktionen kan tänkas vilja delta. Mer information i kommande nummer.

Litet är vackert, men ...

VB:s upplaga har sjunkit och det är ingen nyhet. Det har den gjort oavbrutet sedan 1981. Men ett opinionsorgan som VB kan det vara meningsfullt att ge ut ändå, var mötets mening. Med tanke på den ringa storleken citeras tidningen påfallande ofta i stora medier. Under året har det bland annat gällt DN, Sydsvenskan, Skånskan, Dagens eko och ett tevekanaler. Det händer att nummer kommer under ögonen på statsministern – och förhoppningsvis gör intryck. Vi tänker i fortsättningen försöka sprida VB till ännu fler medier och opinionsbildare än nu, men i den billigare elektroniska formen. Däremot blir det ingen nätupplaga som exakt återger pappersversionen.

Men naturligtvis vill VB få fler vanliga läsare och helst då prenumeranter. Förväntningarna är inte högt ställda, men det borde bland annat finnas fler läsare utanför Lund och närmast då i övriga Skåne. En förutsättning är att VB bättre speglar regionpolitiken (där vänstern har en intressant roll som stödparti) och utvecklingen i partidistriktet. V-distriktstidningen Menander med sin glesa och och nyckfulla utgivning kan näppeligen fylla rollen som debattorgan.

Materiellt och ideellt

I egenskap av materialister inser VB-aktivisterna att en förutsättning är att det finns ekonomiska resurser för fortsatt utgivning. Det finns inte mycket att spara på och en portohöjning stundar. Någon budget är ännu inte klar för nästa år och därför kan prenumerationspriset heller inte fastställas. Eventuellt får läsarna vänta på besked till nummer 1/2003.

Men själva basen för VB:s existens är trots allt ideella insatser av alla slag. Fler får gärna anmäla sej som volontärer med utsikt till befordran någon gång – det är v-styrrelsens VB-ansvariga som utser redaktörer. Men framför allt behövs bidrag som gör tidningen intressant, omväxlande, provocativ.

Gärna bidrag i form av illustrationer. En bildruta ska ju fyllas på sidan 1 i fortsättningen.

VECKOBLADET Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Tel 046/14 33 09. Utges av V-o UV Lund. Prenumerationsavgiften, (se redaktionsrutan nedan) insättes på postgiro 1 74 59-9. **Ansv. utgivare: Ola Hagring** Tel 046/14 33 09. Manus sändes till ovanstående adress el. e-post till: veckobladet.lund@passagen.se Red. förbehåller sig rätt att korta i insänt material. Tryck: KFS AB, Lund. Adressbyte: sänd e-post, eller använd postens adressändringskort.

Begränsad eftersändning. Vid definitiv adressändring sänds tidningen i retur till Veckobladet.

Förebyggande socialvård?

I VB 32 kan man läsa att Erland Stensson, blivande ordförande i Lunds socialnämnd, vill öka satsningarna inom socialförvaltningen på förebyggande arbete mot sociala problem och social utsatthet. Det låter vällovligt. Ingen kan ju riktigt motsätta sig att man försöker förebygga problem och arbeta proaktivt som det lite trendigt heter nuförtiden.

Men frågan är: Är det verkligen det som är den kommunala socialvårdens huvuduppgift? Verkar inte uppgiften något övermäktig för en kommunal förvaltning. Vilken nivå avser egentligen Erland då han talar om "förebyggande åtgärder"?

Tänkt möte på akuten

Antag, för ett ögonblick, att vi beivrar ett planeringsmöte på en akutklinik på något av våra större sjukhus. Där börjar man bli lite trött på att ständigt lappa ihop trafikoffer. Krossade mjältar, knän och bröstorgar är svåra att reparera. Erlands motsvarighet vid sjukhuset, som är en klok och förstående kvinna, får plötsligt en idé och säger: "Borde vi inte i stället arbeta förebyggande? Borde vi inte se till att människor slipper att få sina skallar och ben krossade? Hon får omedelbart gehör och den högt specialiserade medicinska personalen ger sig ut att kolla hastighetsöverträdelser, bygga om vägar, ger sig in i konstruktionsarbeten för att göra bilarna säkrare m.m.? Vore det verkligen så bra?"

Det finns många sådana paralleller. Vi lever i ett högt specialiserat samhälle. Många av oss har mycket specifika funktioner. Det kan vara svårt för var och en av oss att se helheten.

Andra åtgärder än socialvård

Men är det inte så när det gäller social ofärd att åtgärderna och det förebyggande gäller hela samhället. Det gäller arbeten, ekonomisk makt, bostäder, barnomsorg, skolor, rättsväsende, alkoholpolitik, narkotikapolitik, pensioner, sjukersättning och annan generell välfärd. Är det verkligen Erlands mening att det förebyggande arbetet är en särskild uppgift för några hundra anställda socialtjänstemän?

Är det inte i stället så att den kommunala socialvården är det yttersta skyddsnätet, när allt annat

inte räcker till? Att det ni ska göra är att professionellt hantera de problem som samhället i övrigt i sitt förebyggande arbete inte klarar av? Det är ingen lätt uppgift, men är det inte det ni borde koncentrera era ansträngningar, resurser och er kompetens på?

För inte alltför länge sen var det knappast möjligt för en ensamstående förälder att leva med sina barn i samhället. Ökad välfärd och generella välfärdssystem har gjort det möjligt idag. Men detta har inte varit den kommunala socialvårdens förtjänst. Det är mer generella samhällsförändringar som är orsaken till detta.

Socialtjänsten skall agera professionellt

Det jag menar är att vi som medborgare kräver av socialtjänsten är att ni i er myndighetsutövning agerar professionellt så att utsatta människor får det stöd de har rätt till och till exempel att barns rätt till liv och hälsa värnas. Detta innebär ibland att ni måste tillgripa repressiva åtgärder, men att det då ska ske med högsta möjliga respekt för människors värde och integritet samt med hög rättsäkerhet. Om ni minskar utsattheten för en marginaliserad del av befolkningen så gör ni ert jobb.

Den ökade marginaliseringen av olika grupper är ett betydligt större problem än vad en kommunal socialvård har, och någonsin kan få, resurser för att förebygga. Men era kunskaper och insikter har vi alla nytta av. Att kunskap och erfarenhet från er verksamhet är nödvändig för oss alla är en annan sak (liksom att trafikoffers skador ger kunskaper om hur vi ska kunna åstadkomma en säkrare trafik). Det är självklart att de sociala myndigheternas erfarenheter måste användas för generella politiska förändringar och i samhällsplaneringen. Men, för att ta en parallell med sjukvården: Tekniska förvaltnings- och verksamheter som är ansvariga för att förse oss med el, vatten och avlopp, renhållning m.m., har haft större betydelse för folkhälsan än sjukvården. På samma sätt är rättviseförebyggande åtgärder som arbetsrätt, skola, barnhälsovård, barnomsorg, kultur, fritid m.m. nog betydligt effektivare som förebyggande insatsområden mot social utsatthet än den kommunala socialvården.

Nya majoriteten och socialvården?

I pressen har socialtjänsten i Lund de senaste åren kritiserats när det gäller förmågan att klara av sådant som de primärt att sätta ut hantera. Om man ska tro det som skrivs i

lokalpressen har Lunds socialförvaltning stora brister i professionalism när det gäller hur man hanterar utsatta människor. Det ska bli spännande att se hur den nya majoriteten kommer att klara av sina svåra uppgifter när det till exempel gäller hemlösa, missbrukare och utsatta barn med missbrukande eller psykiskt sjuka föräldrar.

mb

Konsten att bygga ett parti

Lördag-söndag den 25-26 januari nästa år samlas partistyrelsen, riksdagsgruppen och representanter från distriktet till en eftervals-konferens.

Den av partistyrelsen nyligen antagna valutvärderingen ska diskuteras under lördagen. Lars Ohly, som har tagit fram underlaget för partistyrelsens beslut, inleder. Stig Henriksson från vänsterpartiet i Fagersta ska beskriva hur man vinner ett val. I Fagersta röstade 53 procent på vänsterpartiet i kommunalvalet.

Söndagen ska ägnas åt vänsterpartiets uppgifter 2003 och framåt. Pernilla Zethraeus föredrar det organisationsprojekt som är betitlat "Konsten att bygga ett parti". En representant från Socialistisk Venstre i Norge delger erfarenheter från den uppgång deras parti har haft. Gudrun Schyman ska tala om vänsterpartiets uppgifter 2003 och framåt.

Min spontana reflektion är att ett organisationsbygge är dödfött om inte uppgiften har preciserats. De motsättningar som finns i större delen av partiet, men som är tydligast i Skåne, måste redas ut innan styrkorna kan mobiliseras. Ska vänsterpartiet fortsätta gå tillbaka och förlora ännu fler röster till socialdemokraterna och miljöpartiet?

I valutvärderingen finns flera självmodersågelser och grumliga tankegångar. Dels konstateras att vänsterpartiet i valet 2002 tappat många av de socialdemokrater som gick över till oss 1998, dels sägs i nästa andetag att vår klasskamp retorik och vänsterprofilering måste bli tydligare. De kompromisser vi lyckats uppnå i parlamentariska församlingar ska tonas ner. Såvitt jag kan förstå skulle denna handlingsväg bara leda till ytterligare kräftgång för partiet. Jag är övertygad om att exempelvis det som kom ut från makt- och ägandekonferensen i Sundsvall snarare skrämmar bort de presumtiva vänsterpartisterna än attraherar dem.

I dokumentet som handlar om framtiden finns en märklig gräns-

dragning mellan parlamentariskt och utomparlamentariskt arbete. Tonen är väldigt lik de dokument som förekom på 1970-talet. En starkt uttalad ambition är att värva nya medlemmar på arbetsplatserna. I min värld befruktar det parlamentariska och det utomparlamentariska arbetet varandra. Jag arbetar nära SEKO-sjöfolk, -post och -järnväg samt Transport och Kommunal. Stora synergieffekter kan uppnås i stället för att de olika delarna av våra uppgifter renodlas var för sig.

Karin Svensson Smith

Regional realism (v)

– Vi har lagt oss vinn om att lägga en realistisk budget. Genom att visa att vi tar ansvar och att vi tar Region Skånes problem på allvar tänker vi vända den negativa ekonomiska trenden, säger Vilmer Andersen, regionråd för vänsterpartiet i ett pressmeddelande i anslutning till Region Skånes budgetdebatt, och fortsätter:

– En politik som inte ser till att finansiera välfärden blir en politik som nedmonterar välfärden och ökar orättvisorna och skapar otrygghet. Får vi inte stopp på lånekarusellen och de ökande kostnaderna raseras hela den skånska hälso- och sjukvården.

VB återkommer i nästa nummer med en utförligare rapport från regionens budgetmöte, och kanske också en liten analys av vänsterns politik i det sammanhanget.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Gunnar Sandin (red.) och Björn Stenholm. Nästa redaktör Gunnar Sandin, 135899.

Manus sänds per post till Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-123123.

Manus mottas gärna i form av Worddokument (.doc), RTF eller ren text på 3,5" diskett. Bifoga helst pappersutskrift. Enklare är att skicka e-post till vbladet.lund@passagen.se

Lämna då gärna två versioner: den raa texten som brev och dokumentet i format enligt ovan som bilaga. Telefon till redaktörerna: Gunnar Sandin 13 58 99 Charlotte Wikander (tjl) 13 96 26 Vid utebliven tidning ring Cecilia Wadenbäck 13 82 13.